

43/2002. (VIII. 12.) HM-KvVM együttes rendelet

az állami repülőterek környezetében létesítendő zajgátló védőövezetek kijelölésének, hasznosításának és megszüntetésének részletes műszaki követelményeiről

A légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Lt.) 39. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeljük el:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A rendelet hatálya

1. § A rendelet hatálya kiterjed az állami repülések céljára szolgáló repülőterekre (a továbbiakban: repülőtér).

Értelmező rendelkezések

2. § E rendelet alkalmazásában

a) a repülőtér környezete: a zajgátló védőövezetet magába foglaló, előzetes szakértői becsléssel meghatározott terület;

b) Hatóság: az Lt. 3. § (2) bekezdés szerinti katonai légügyi hatóság.

II. Fejezet

A ZAJGÁTLÓ VÉDŐÖVEZET SZÁMÍTÁSA

A számítás kiinduló adatai

3. § (1) A zajgátló védőövezet kiszámításának kiinduló adatai a következők:

a) a repülőteret és annak környezetét ábrázoló (térkép(ek), köztük az ingatlan-nyilvántartási térképpel);

b) a pályagörbék adatai;

c) a mértékadó nappali és éjszakai műveletszámok;

d) a mértékadó műveletszámok szétosztása a pályagörbékre, gépkategóriánként;

e) a légi járművek földi üzemeltetéséből származó emissziós zajadatok;

f) a repülőteret jellemző módon használó légi járművek zajkibocsátási adatai (zajkarakterisztikái).

(2) A zajgátló védőövezetre vonatkozó számításokat - beleértve a kiinduló adatokat is - a Hatóság ellenőrzi. A Hatóság az ellenőrzéshez szakértő intézményt vehet igénybe. A szakértői közreműködés költségei a zajgátló védőövezet kijelölésének kérelmezőjét terhelik.

A számítás során figyelembe vett pályagörbék adatai

4. § (1) A repülőtér felszállópályáinak meghosszabbításában ki kell jelölni a zajgátló védőövezet számításához előírányzott fel- és leszállási útvonalakat, illetve a repülőtér környezetében rendszeresen előforduló légi forgalom előírt útvonalait.

(2) Az előírányzott útvonalak vízszintes alaprajzi vetületét és a pályagörbék előírt magassági adatait tartalmazó repülési profilt kell megadni a repülőtér környezetében.

(3) A repülési profilok egyes szakaszaira vonatkozóan meg kell adni a hozzájuk tartozó repülőgép-sebességteljesítmény és repülési konfiguráció adatokat is.

(4) A kijelölt pályagörbéknek a repülőteret használó valamennyi légi jármű típus, összes előírt mozgási útvonalát tartalmazni kell a repülőtér környezetén belül.

A mértékadó nappali és éjszakai műveletszámok meghatározása

5. § (1) A számításokhoz szükséges mértékadó forgalmat a következő tíz év előrebecsült forgalmi adataiból kell megállapítani. A becslés során figyelembe kell venni:

a) az elmúlt évek forgalmi statisztikáit;

b) a repülőteret használó légi jármű-parkjának fejlesztési tendenciáit;

c) a tervezett fel- és leszállási műveletszámok alakulását;

d) a tervezett gyakorló repülések számát.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kiinduló adatokból meg kell határozni a mértékadó műveletszámot. A mértékadó műveletszám a következő tíz év legnagyobb zajterhelést eredményező évében a legnagyobb zajterheléssel járó hat hónap összes forgalma. Az egy éven belüli legnagyobb zajterheléssel járó hat hónapnak nem kell feltétlenül az év során egymást követő hat hónapnak lenni.

(3) Abban az esetben, ha a repülőter időszakos üzemeltetési és az üzemelés időszaka évente kevesebb, mint hat hónap, akkor a legnagyobb zajterhelést eredményező években az üzemelés idejére számított összes forgalmat kell alapul venni a mértékadó műveletszám meghatározásához. A nulla forgalmú napokat figyelmen kívül kell hagyni a vonatkozó megítélési idő meghatározásánál, feltéve, hogy egy naptári évben a tervek szerint az éjszakai órákban 20-nál több, vagy a nappali órákban 30-nál több egymást követő napon repülnek, illetve abban az esetben, ha ezek figyelmen kívül hagyása esetén A jelű övezetet jelölték ki.

(4) A mértékadó műveletszámot külön kell meghatározni a nappali (6-22 óra) és az éjszakai (22-6 óra) időszakra az (1)-(3) bekezdésben foglaltak figyelembevételével.

(5) A mértékadó zajterhelést egyetlen ponton, a rendelet 1. számú mellékletében foglaltak szerint kell kiszámítani.

A mértékadó műveletszámok szétosztása az egyes pályagörbékre repülőgép kategóriánként

6. § (1) A mértékadó nappali, illetve éjszakai műveletszámokat légi jármű kategóriánként szét kell osztani az egyes pályagörbékre. A szétosztáskor figyelembe kell venni:

- a) a repülőter használatát befolyásoló éghajlati tényezőket (szélirányokat);
- b) a futópályák használatára vonatkozó egyedi korlátozásokat;
- c) repülési manővereket a közbeni megközelítés során a várakozási légtérben;
- d) a repülőterrendben rögzített előírásokat.

(2) A zajgátló védőövezet számítása szempontjából a közel azonos zajkibocsátású légi járművek kategóriába sorolhatók, az egyes gépkategóriákba tartozó légi járművekhez egységesen azonos zajadat rendelhető, amelyeknek a kategória átlagát kell képviselnie.

(3) A kategóriába sorolás és a kategóriákhoz rendelt normatív zajkibocsátási adatok alapján a következők képezhetik:

- a) az egyes légi jármű típusokra vonatkozó szakértői méréseken alapuló zajkibocsátási adatok;
- b) továbbá más, külföldi vagy nemzetközi, általánosan elfogadott számítási eljárás vagy szabvány légi jármű típusokra vonatkozó zajadatgyűjteménye a magyar előírásrendszerbe átszámítva.

(4) A (3) bekezdés szerinti adatokat, illetve a tervezett adatforrást a számítás kiinduló adataként a Hatóság jóváhagyja.

Az légi járművek földi üzemeltetéséből származó emissziós zajadatok

7. § (1) A légi járművek légi üzemeltetéséből számított zajterheléshez a repülőter környezetének egyes pontjain hozzá kell adni a földön végzett hajtómű-üzemeltetéséből származó jellemző zajokat is.

(2) A hozzászámítás alapját a következő földön végzett műveletek jelentik:

- a) hajtóműpróba az erre kijelölt helyen;
- b) egyéb, hajtóműjáratással összefüggő, olyan zajt keltő földi művelet, amit egyes géptípusoknál vagy egyes eljárásoknál rendszeresen, üzemszerűen alkalmaznak.

(3) A légi járművek földi üzemeltetéséből származó zajterhelést a zajgátló védőövezetnek csak azon a pontjain kell figyelembe venni, ahol az 1 dB-nél nagyobb mértékű zajszintnövelést eredményez a légi járművek légi üzemeltetéséből számított zajterheléshez képest.

Az övezethatárok számítása és ábrázolása

8. § (1) A zajgátló védőövezet határait 5 dB-es lépcsőzésű isophon görbesereggel kell ábrázolni. A számításokhoz a repülőter környezetében egy alaphálózatot célszerű fölvenni, és ennek rácspontjain kell kiszámítani a mértékadó zajterhelést a rendelet 1. számú mellékletének előírásai szerint. Az isophon görbékét a rácspontok közötti lineáris interpolációval lehet meghatározni. Ennek során egyes helyeken (pl. az isophon görbe kis görbületi sugarú, vagy zajérzékeny objektumok környezetében), az alaphálózat osztásközét sűríteni kell. A számítási pontosság kielégítő, ha az alaphálózat osztásköze 300 m-nél nem nagyobb, de az 50 m-nél kisebb osztásköz alkalmazása sehol sem szükséges.

(2) Az isophon görbesereget először csak a levegőben végzett gépmozgásokra kell kiszámítani, majd azokon a helyeken, ahol a földön végzett műveletekből származó zajterhelést is figyelembe kell venni [7. § (3) bekezdés], a számított görbesereget módosítani kell. A módosított görbeseregekre nézve szintén az (1) bekezdésben felsorolt szabályokat kell alkalmazni.

(3) A számítások végrehajtása során az övezethatárok pontjait általában vízszintes, sík terepre vonatkoztatva kell számítani. Indokolt esetben ettől el lehet térni, ha az eltérést a Hatóság a számítás kiinduló adatainak egyeztetése során engedélyezte.

(4) A számítási eredmények dokumentálását a rendelet 2. számú melléklete tartalmazza.

III. Fejezet

A REPÜLŐTÉR KÖRNYEZETKÍMÉLŐ ÜZEMELTETÉSE

A környezeti zajterhelés csökkentését célzó repülőtér-használati eljárások

9. § (1) A környezeti zajterhelés csökkentése érdekében a repülőtér üzemeltetőjének olyan repülőtérrendet kell kidolgozni, amely külön fejezetben foglalkozik a környezeti zajterhelés csökkentését célzó repülőtér-használati eljárásokkal.

(2) A repülőtérrendben a helyi adottságoknak megfelelően kell szabályozni:

a) a zajcsökkentő fel- és leszállási eljárásokat, beleértve azok előírt pályagörbéit és teljesítményadatait;

b) a repülőgépek földi műveleteivel, kiszolgálásával, javításával kapcsolatos zajkeltő események korlátozását.

(3) A repülőtérrendet a repülőtér üzemeltetési engedélyének meghosszabbítása előtt környezetvédelmi szempontból felül kell vizsgálni, és szükség esetén módosítani.

(4) A repülőtérrendet a Hatóság hagyja jóvá.

10. § (1) A repülőtér üzemben tartója folyamatosan ellenőrzi, hogy a repülőtéren üzemeltetett légitársaságok betartják-e a zajterhelés csökkentését célzó, a repülőtéren való le- és felszálláshoz előírt zajcsökkentő eljárásokat. Az ellenőrzés eredményéről legalább negyedévenként tájékoztatni kell a Hatóságot.

(2) Fizikai zajgátló eszköz csak az illetékes földhivatal engedélyével létesíthető, ha ahhoz termőföldterület igénybevétele szükséges. Az erdőművelési ágú terület igénybevételehez az erdészeti hatóság állásfoglalása is szükséges.

11. § (1) A repülőtér üzemben tartójának minden lehetséges intézkedést meg kell tennie a repülőtér üzemeltetéséből származó zajterhelés csökkentésére.

(2) A repülőtér környezetkímélő üzemeltetése érdekében

a) azokon a repülőtereken, ahol a zajgátló védőövezeten az A, a B vagy a C jelű övezetekben lakások, üdülők „vagy a repülőterek környezetében létesítendő zajgátló védőövezetek kijelölésének, hasznosításának és megszüntetésének szabályairól” szóló 176/1997. (X. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 10. §-ának (2) bekezdésében említett intézmények vannak, az éjszakai időszakban végrehajtott repülési műveletek száma nem lehet több, mint a nappali mértékadó zajterhelés kiszámításához alkalmazott repülési műveletszám

- 8%-a 22.00-6.00 óra közötti, és

- 1%-a 24.00-5.00 óra közötti időszakban.

Ezektől eltérni csak kivételes esetben, a Hatóság engedélyével lehet;

b) éjszakai hajtóműpróba csak a Hatóság külön engedélyével végezhető.

Meg kell tiltani az éjszakai hajtóműpróbát, ha az abból eredő zajszint a hajtóműpróba ideje alatt a repülési műveletekből eredő zajjal együtt a védendő épület homlokzata előtt eléri vagy meghaladja az 55 dB zajszintet;

c) a zajterhelés ellenőrzése tekintetében a zajterhelés rendszeres és folyamatos ellenőrzése érdekében a repülőtér üzemben tartója állandó mérőpontokon kihelyezett mikrofonok üzembe állításával zajmonitor rendszert köteles működtetni, minden olyan esetben, ha az alábbi feltételek valamelyike teljesül:

ca) a zajgátló védőövezeten az A és a B jelű övezetekben lévő lakások, valamint

cb) az R. 10. §-ának (2) bekezdésében említett intézmények száma együttesen kétszáznál több.

12. § (1) Azokon a repülőtereken, ahol a 11. § (2) bekezdésének c) pontja alapján zajmonitor rendszert kell kiépíteni, e rendelet hatálybalépésétől számított 3 éven belül el kell készíteni a monitorrendszer kiépítésére vonatkozó terveket.

(2) A zajmonitor rendszer tervezésekor, a szükséges mérőhelyek számának és elrendezésének meghatározásakor figyelembe kell venni a következőket: a monitorrendszer zajmérési eredményei legyenek alkalmasak arra, hogy a zajgátló védőövezet néhány jellemző pontján (pl. zajra különösen érzékeny objektumok körében) a zajterhelés valódi alakulásáról megbízható eredményeket adjanak.

(3) A zajmonitor rendszer kiépítésére vonatkozó terveket a Hatóságnak jóvá kell hagynia.

(4) A zajmonitor rendszer kiépítését a Hatóság határozatban rendeli el a jóváhagyott tervek alapján. A határozatnak tartalmaznia kell a zajmonitor rendszer kiépítésének határidejét is. A határidő megállapítása tekintetében figyelembe kell venni a következőket:

a) új repülőtér létesítése vagy meglévő repülőtér jelentős mértékű bővítése esetén a zajmonitor rendszert a beruházás részeként kell megvalósítani,

b) meglévő repülőtéren, az e rendelet hatálybalépése miatt szükségessé váló zajmonitor rendszer kiépítését, vagy szükségessé váló bővítését a zajgátló védőövezet kijelölésétől számított három éven belül el kell végezni. A Hatóság a zajmonitor rendszer kiépítésére három éven túli határidőt is előírhat, ha a zajgátló védőövezetben a zajvédelmi intézkedések végrehajtása az R. 17. § (5) bekezdése szerinti program alapján történik.

IV. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉS

13. § Ez a rendelet a kihirdetését követő hónap első napján lép hatályba.

1. számú melléklet a 43/2002. (VIII. 12.) HM-KvVM együttes rendelethez

A mértékadó zajterhelés kiszámítása egyetlen ponton

(1) A repülőtér környezetének valamely pontján a mértékadó zajterhelést a következők szerint kell kiszámítani:

$$L_{eq,M} = 10 \lg \left(10^{0,1L_{eq,R}} + 10^{0,1L_{eq,F}} \right)$$

ahol

$L_{eq,R}$: a levegőben végzett gépmozgásokra vonatkozó, a (2) bekezdés szerint számított egyenértékű zajterhelés [dB],

$L_{eq,F}$: a földön végzett műveletekből származó, a (3) bekezdés szerint számított egyenértékű zajterhelés [dB].

A képletben szereplő zajszintek egyenértékű A hangnyomásszintek, amelyeket a nappali és éjszakai időszakokra külön-külön kell kiszámítani.

(2) A repülőtér környezetének valamely pontján a levegőben végzett gépmozgásokra vonatkozó, egyenértékű zajterhelést az alábbiak szerint kell kiszámítani:

$$L_{eq,R} = 10 \lg \left(\frac{T_o}{T_m} \sum 10^{0,1L_{AE,i}} \right)$$

a képletben

i : az összegzés futóindexe az illető ponton a T_m megítélési időn belül figyelembe vett összes légi járműmozgásra nézve,

$L_{AE,i}$: a vizsgált ponton az i -edik eseményhez tartozó A-súlyozású zajeseményszint, amelyet a (3) bekezdés szerint kell számítani [dB],

T_m : megítélési idő, amely az az időtartam, amelyre nézve a mértékadó műveletszámot meghatározták a rendelet 5. §-ának előírásai szerint [s].

[A megítélési idő nappali zajterhelésre nézve általában 10368×10^3 másodperc (6x30 napx16 órax3600 sec), éjszakai zajterhelésre nézve pedig általában 5184×10^3 másodperc (6x30 napx8 órax3600 sec). Időszakos üzemeltetésű repülőterek esetén lehet ennél rövidebb idő is, a rendelet 5. §-ának (3) bekezdése szerint.]

T_o : $T_0 = 1$ sec vonatkoztatási idő.

(3) A (2) bekezdésben szereplő $L_{AE,i}$ zajeseményszinteket számítással kell meghatározni a következőképpen:

$$L_{AE,i} = L_{A_{max,i}} + 10 \lg \left(\frac{\tau_i}{2 \cdot T_o} \right)$$

a képletben

$L_{A_{max,i}}$: a vizsgált ponton az i -edik zajeseményhez tartozó, számítással meghatározandó maximális A hangnyomásszint [dB],

τ_i : a vizsgált ponton az i -edik zajeseményhez tartozó ún. átrepülési idő [s],

T_0 : $T_0 = 1$ sec vonatkoztatási idő.

(4) A (2) és a (3) bekezdésben szereplő $L_{AE,i}$ zajeseményszintek számításához figyelembe kell venni a következő tényezőket:

- az egyes gépkategóriák normatív zajkibocsátási adatait;
- a repülési profil adatait [lásd a rendelet 4. §-ának (2) és (3) bekezdéseit];
- a pályagörbék szórás tartományait;
- a légköri hangcsillapítás normatív adatait;
- a terep befolyását a hangterjedésre, a 15° látószög alatt végzett repülésnél.

(5) A földön végzett műveletekből származó zajterhelést a zajgátló védőövezet egy pontján az alábbiak szerint kell meghatározni:

$$L_{eq,F} = 10 \lg \left[\frac{1}{T_m} \sum_k T_k 10^{0,1L_{Aeq,k}} \right]$$

a képletben

k : az egyes, egymástól eltérő, számításba vett, földön végzett művelet típusok [lásd a rendelet 7. §-ának (2) bekezdését] futóindexe,
 $L_{Aeq,k}$: a k -adik földi művelet típusnak a T_k időtartamra vonatkoztatott egyenértékű A hangnyomás-szintje a vizsgált ponton, értékét a földi hangterjedés és árnyékoló berendezések alkalmazása esetén - az árnyékoló hatás figyelembevételével - kell meghatározni [dB],

T_k : a k -adik típusú, földön végzett műveletekből származó zajesemények összegzett hatás ideje a teljes T_m megítélési idő alatt [s],

T_m : megítélési idő, azonos a (2) bekezdésben leírt megítélési idővel [s].

2. számú melléklet a 43/2002. (VIII. 12.) HM-KvVM együttes rendelethez

A számítási eredmények dokumentálása

A zajgátló védőövezet kijelölésének alapját képező dokumentáció a következőket tartalmazza:

a) a számítás kiinduló adatait, a rendelet 3-7. §-aiban megjelölt tartalommal, olyan részletességgel, hogy alkalmasak legyenek az adatok utólagos ellenőrzésére, korrekciójára;

b) a repülőter legalább 1:10 000 méretarányú helyszínrajzát, a következők jelölésével:

ba) a repülőter telekhatára,

bb) a meglévő és a tervezett futópályák,

bc) a gurulóutak,

bd) az egész repülőter, illetve az egyes futópályák vonatkozási pontjai,

be) a futópályaküszöb helye,

bf) a helikopter fel- és leszállóhelyek,

bg) a hajtómű próbázó hely és a hozzájuk tartozó zajárnyékoló berendezések tervei,

bh) minden egyéb zajvédő és zajárnyékoló létesítmény;

c) 1:10 000 vagy 1:4000 méretarányú térképet, a repülőter környezetéről a következő adatok jelölésével:

ca) a repülőter telekhatára,

cb) a repülőter környezetében a lévő, védendő települések, természeti és védett természeti területek és egyéb védendő objektumok,

cc) a meglévő és a tervezett felszállópályák,

cd) a tervezett pályagörbék, a rendelet 4. §-ában leírtak szerint,

ce) a zajcsökkentő fel- és leszállási eljárásokhoz tartozó vonatkoztatási pontok,

cf) egyéb zajcsökkentő repülőter-használati eljárások helyszínei,

cg) a tervezett zaj-monitor pontok helyei,

ch) azok az esetleges terepalakulatok, ahol a rendelet 8. §-ának (3) bekezdése szerint korrekciókat kell végrehajtani;

d) a számított övezethatárokat a c) pontban leírt térképen vagy más azzal azonos méretarányú térképen ábrázolva. A dokumentálás során külön kell ábrázolni az éjszakai mértékadó zajterhelés, valamint a nappali mértékadó zajterhelés alapján számított isophon görbéket. Az isophon görbékben be kell jelölni azokat a szakaszokat, amelyeken a rendelet 8. §-ának (2) és (3) bekezdései szerinti korrekciókat hajtottak végre.